

Svenska förstabestigningar, nyturer, stilförbättringar och försök därtill i fjärran alpin miljö

Sedan 1986 har det varit svårt att göra självständiga turer på de höga bergens etablerade leder. Att gå i fotspår, använda syrgas, fasta rep eller tält uppsatta av andra kan vara en stor upplevelse samt en personlig prestation.

Vill man däremot utveckla klättringen ur ett idrottsligt perspektiv så får man främst söka sig till berg/leder som är oss nästintill obekanta. Man får klättra självständigt utan köpt arbetskraft i alpin stil och göra nyturer, förstabestigningar eller radikala stilförbättringar på existerande leder.

Vicki Groselj återgav 2011 Rafael Jensen ord från Börge Ausland: *Jordens två poler lämnar knappast nämnvärt utrymme för stora prestationer längre. Klättrare har tur, då det i de höga bergen finns oklättrade väggar med mera för hundra års utveckling.*

SKF:s Alpina kommitté försöker nedan lista det svenska prestationsguldet, det vill säga svenska förstabestigningar, varianter och försök därtill, i alpin miljö. Vi har angett de källor vi känner till. Listan är framtagen utifrån kommitténs kännedom och vi är medvetna om att den med största sannolikhet inte är komplett. Vi emotser därför tacksamt information om prestationer vi i sammanhanget missat eller som kompletterar och/eller korrigerar befintlig information. Källhänvisning är väsentlig.

Vi hoppas att vi på detta sätt kan ge svenska klättrare möjlighet att hämta inhemsk inspiration till egna expeditioner, samt att ni läsare, som har information vilken vi inte uppmärksammat, delger oss den informationen.

Svenska Klätterförbundets Alpina kommitté

Maj 2012, reviderat december 2013, april 2016, maj 2017, september 2018, juni 2021.

Förstabestigningsförsök Mustagh Ata 1894

Sven Hedin hade gjort sitt berömda försök på Mustagh Ata i östra Pamir 1894 och nått en höjd som han själv uppskattade till 6300 m. Och detta mest ridande på en yak. Därvid måste man emellertid komma ihåg att Hedin uppskattade detta stora "isbergs" höjd till 7880 m – en siffra som numera fastslagits till 7546 m av både engelsmän och kineser. Mera därom kan man läsa Igenom Asiens Öknar vars första upplaga (tyska) utkom redan 1899 i Leipzig.

Källa: Bergsport december 1983, sid 9-11 *Svensk klättersport II – pionjärerna* av Anders Bolinder

En möjlig förstabestigning: Nevado de Chañis förtopp (ca 5800 m) och huvudtoppen (ca 6060m), 1901

Den stora svenska Chaco Cordillera-expeditionen var på gång i norra Argentina och mot slutet av detta år bestegs Nevado de Chañi, 6060 m, i provinsen Jujuy (på gränsen till Salta). Först lyckades Eric von Rosen i dagarna 8-10 november bestiga bergets näst högsta topp, ca 5800 m, och den 29 november nådde botanisten Robert Fries, Gustaf von Hofsten, argentinaren Mercado (och eventuellt två indianer: vägvisaren Pedro och en Peon) den högsta punkten. På kamtoppen 5800 m uppges även expeditionens ledare, Erland Nordenskjöld ha varit med von Rosen (se vidare dennes bok: *En förgången värld*, Stockholm 1920). [Här kan du läsa utdrag ur dagboksanteckningarna från expeditionen.](#)

Källa: Bergsport december 1983, sid 9-11 *Svensk klättersport II – pionjärerna* av Anders Bolinder som kompletterats med e-mailinformation till Alpina kommittén oktober 2013 från Anders Fries (som var på Nevado de Chañi 2007 och är barnbarn till Robert Fries).

Troligen förstabestigning: Cotopaxi (5887 m) 1929

Den 4 nov 1929 besteg Gunnar Eklund Ecuadors näst högsta berg, vulkanen Cotopaxi, 5887 m. Inte bara till kratern – utan till högsta punkten på den yttre kraterranden, mot norr. Och denna skillnad är mycket väsentlig – för även om Eklund står som Nr 11 på listan över vulkanens bestigare har den störste experten på Anderna för närvarande (USA) bekräftat skriftligen att ingen säker bestigning av "ispuckeln" skett tidigare. Ja, möjligt är att snö- och isförhållandena ändrats så att det rörde sig om en ren klippnål på Eklunds tid – och detta förklarar också varför ingen av "de stora" som Carrel, Whymper och Meyer lyckats nå högsta punkten långt tidigare. Eklund har således skrivit något av alpin historia även i Sydamerika. I Svenska Fjällklubbens årsbok "Till Fjälls" 1930 s 70-71 & TF 1949 s

77 är nämnt något därom _ men långt ifrån hela sammanhanget, som bland SFK:s äldre då inte heller kunde vara känt.

(Några dagar senare besteg sedan Eklund också vulkanen Tolima (ca 5200 m) i det centrala Colombia. Och det var 3 eller 4 bestigningen av det berget.)

För den intresserade vidare: American Alpine journal 1962, 63 & 64 – samtliga bidrag av Prof. Evelio Echevarria, Fort Collins, Colorado State University.

Källa: Bergsport december 1983, sid 9-11 *Svensk klättersport II – pionjärerna* av Anders Bolinder

Förstabestigningsförsök: Kangchenjunga (8585 m enl. mätningar 1978-80) 1937

Jordens tredje högsta berg. I boken "Kanchenjunga, ett äventyr" (Lindqvists förlag, Stockholm 1938) berättar dåvarande KFUM-sekreteraren Per Westerlund om sin vandring mot det berget genom Sikkim året före andra världskrigets början. På Zemuglaciären har han säkert nått 5000 m – men knappast högre. Hela hans "bestigningsförsök" måste reduceras till en ren trekking om man skall försöka rekonstruera verkligheten. Kanske bästa beskrivningen eller liknelsen kom från Billing: "Om man seglar ut på havet (dvs Skagerack) från Vinga och sedan inte ser land – då är man ju inte i Amerika!".

Källa: Bergsport mars 1984, sid 22-25 *debatt* vid Gillis Billing sid 24 ang. Per Westerlund / Kangchenjunga: "...*Beträffande Per Westerlund vill jag understryka Bolinders uppfattning. TF-redaktören Gunvald Håkansson (red anm: alltså red. för Sv. Fjällklubbens årsskrift Till Fjälls), såsom professionell idrottsjournalist och icke-alpinist, hade en faiblesse för mindre seriösa personer med rekord- och sensationsattityd till fjällsporten. ... Givetvis retade det SFK:are, som förgäves sökt få pressen att stödja en svensk expedition, att en helt chanslös outsider lyckats dupera en tidning till att understödja hans försök. Det var just vad man kallar "försök". Denna SFK:s attityd tolkades av pressen som avundsjuka. I helskotta – vi var fly förbittrade, för han förstörde på lång sikt pressens tilltro till utsikterna för en svensk alpinistexpedition.*" ...

Per Westerlund torde emellertid ha varit en av landets populäraste föreläsare på sin tid och ryktet om hans stora "bestigningsförsök" på Kangchenjunga spred sig på alla håll inom folkbildningen – och dåvarande Stockholms-Tidningen som haussade upp saken mycket bidrog därtill. Ännu 1952 när dåvarande TF-redaktören Gunvald Håkansson sökte reda ut detta om svenskt höjdreord (i TF 1952) hävdade Westerlund bestämd att han varit över 7000 m (i hans bok var det "mellan 26 –28.000 fot", dvs alla gånger över 8000 meter...) Men exakt var på den tyska kartan från 1930 (skala 1:33.000) gick det inte att bestämma.

Källa: Bergsport december 1983, sid 9-11 *Svensk klättersport II – pionjärerna* av Anders Bolinder och Gillis Billings inlägg i Bergsport mars 1984, sid 22-25.

Förstabestigningar i Coastal range / Brittish Columbia 1947

Ulf Ramm-Ericsson gav en minst lika fin närbild av Coastal Range i British Columbia där han gjort flera förstabestigningar 1947 – och för dagens svenska klättrare kanske det kan vara intressant att veta, att just Ulf Ramm-Ericsson var den första svensk mig veterligen som gjorde verkligt avancerade leder (även idag närmast högsta graderingen) i Yosemite Valley (se TF 1948 & 49), ja till och med ”förstagenomklättringar” av massiva bultväggar. I Alperna gjorde han bland annat Matterhorn, Monte Rosa och några till över 4000 m.

Källa: Bergsport oktober 1983, sid 6-11 *Svensk Klättersport Födelsövändor och Brytningstid före ”Födelsen” 1973* av Anders Bolinder

Grönland 1966, Schweizerland

14.7 Thors fjäll Nordostkammen I-III 1:a bestign Robert af Klinteberg, Ralph Høibakk
16.7 Babianhuvudet Nordvästkammen I-III 1:a bestign Jack Berg, Hans Hellström
16.7 Termitstacken I-III 1:a bestign Jack Berg, Hans Hellström
23.7 Col de Poolis Västra portpelarens nordvägg III-IV 1:a bestign Robert af Klinteberg, Hans Hellström
23-26.7 Tvillingarna: Upp från öst, travers avslutande med försök på Pikkelhuen, IV.
2 toppar 1:a bestign 64 tim totalt 33 klättertimmor 12 rappeller Jack Berg, Ralph Høibakk
23-26.7 Vaktposten Travers IV 2:a bestign Jack Berg, Ralph Høibakk
27-28.7 Sjöstjärnan Travers väst -öst III-I V 2 toppar 1:a bestign Hans Hellström, Robert af Klinteberg
28-31.7 Trillingarna Travers nord-syd V 7 toppar 1:a bestign 66 tim totalt 36 klättertimmor 15 rappeller Jack Berg, Ralph Høibakk
31-7-1.8 Månfjäll Ostkammen 1:a bestign (AD) Hans Hellström, Robert af Klinteberg
1.8 Stallknekten Travers I-IV 3 toppar 1:a bestign Jack Berg, Ralph Høibakk
5-6.8 Draksvansen IV Travers nord-syd 9 toppar 1:a bestign Hans Hellström, Robert af Klinteberg

28 toppar förstabestigna Vaktposten 2:a bestign.

[Här kan du se expeditionens karta.](#) Källa: *Till Fjälls* 1966, kort upptagen i Bergsport # 148 december 2010.

[Ralph Høibakks berättelse från expeditionen.](#)

Grönland 1970

26 toppar fick sin förstabestigning i området söder om Södra Strömfjord på Västgrönland. Några av topparna var nunatakker, som stack upp ifrån glaciärerna. De flesta höll moderat svårighetsgrad, men två berg hade klätterpassager av UIAA grad IV. Följande personer deltog i expeditionen: Tommy Sandberg, Lars Ström, Ingela och Bo Söderberg, Per-Gunnar Bjurman, Carl-Axel Bladsjö, Lena Elfving, Anders Karlqvist, Marianne Larsson och Kalle Hult.

[Här kan du läsa reserapporten från den svenska Grönlandsexpeditionen 1970.](#)

Källa: Jack Berg, Bergsport #125 mars 2005, sid 34 och *Svenska Grönlandsexpeditionen 1970 – en reserapport*

1973

Robert av Klinteberg och Åke Hedlund åstadkom troligen förstabestigningen av berget M6 West, 5 710 meter. Berget är en "nunatak" och saknade röse, [se karta s 18 i Reserapport: Svenska Himalaya Expeditionen 1973](#).

Expeditionen till Mulkila var Sveriges första att få svenskar till topps i Himalaya.

Första traversen av Denali / Mt McKinley ? 1977.

"...Masarna Peter Weng och undertecknad (Tommy Sandberg, Red. anm.), tillsammans med Östersundsklubbens Frasse, Gudmund och Johan "skidade" på 24 dagar över Mt McKinley, Alaska, mestadels i brännade sol."

Denali / Mt. Mckinley, travers av berget via West Buttress till huvudtoppen "Sydtoppen" (6.194 m) i blandat expedition- / alpin stil, och via förtoppen "Nordtoppen" (5.935 m) ner nordsidan av berget på skidor, och ut. Johan Akke, Tommy Sandberg, Gudmun Söderin och Peter Weng. Frans Fischer fick vända på ca 5 500 m på grund av höjdsjukesymptom.

Källa: Bergsport oktober 1977, sid 31 Dalarnas Klätterklubb och Östersunds klätterklubb och Frans Fischer.

Förstabestigning av Nålepuden och Stoppenålen, Vestgrönland 1978

Tommy Sandberg, Gudmund Söderin, Kenneth Westman och David Bell klättrade Stoppenålen. Även Lasse Ström, Lennart Skansgård, Christer Nilsson, Cecilia Liljedahl,

Örn Söderin, Gudmar Göransson, Lasse Hjalmar, och Eva Karlsson var med till landskapet ca 10 mil utanför Søndre Strømfjord (se *en reserapport* under 1970).

Källa: Bergport Mars 1979, sid 5-9 *Grönland: Paddelorgier med klätterinslag* Kenneth Westman (BS #125, sid 35).

Nytur/variant på Mt Hunter "North Face" ("West/West flank of North Buttress") – 7 juli 1980

Ulf Björnberg och Billy Ireland. Nytur av mycket brutal karaktär. Seracexponerad. Första leden på North Buttress.

Källa: *High Alaska* / Jonathan Waterman, ISBN 0-930410-41-6 sid 328-351, nämnd i BS #117, sid 54, (BS #125 s 35) samt i *Climb* november 2011, sid 68.

Första nyturen på Sydsidan av Glacièr Dôme (7 193m) och nytursförsök på Annapurna I 1981 och nästan en travers av Glacièr Dôme och Roc Noir (7 495m) samt ytterligare ca 2,5 km hög kamtravers, möjligen då världens längsta travers ovan 7 000 meter.

4 maj gjordes Sveriges första nytur på ett 7 000 meters berg, när Tommy Sandberg, Lars Cronlund och Francois Germain nådde toppen av Glacièr Dôme .

Det enda svenska nytursförsöket på 8 000-metersberg som nådde längre än tidigare försök. En tysk (?) expedition nådde 1969 Glacier Dome och Roc Noir, vardera från nordsidan - alltså ett berg vid varje tillfälle. Tommy Sandberg, Lasse Cronlund och Sten-Göran Lindblad respekterade att deras klättertillstånd INTE tillät dem att bestiga toppen och därför hade de endast sina huvuden i höjd med Roc Noir. Cronlund och Lindblad traverserade ytterligare ca 2,5 km mot Annapurnas huvudtopp längs kammen på upp till ca 7 500 meters höjd. Detta var en av de längsta traverserna på så hög höjd vid denna tidpunkt, kanske enbart sekundär till amerikanernas nytur 1978 på K2, där dessa klättrade 4-5 km på över ca 7 000 meters höjd och nådde 8 611 m; Jim Wickwire med syrgas, Lou Richard, John Roskelly och Rick Ridgeway utan (källor: National Geographic May 1979 och K2 Challenging the sky karta sid 18-19). Erhard Loretan och Norbert Joss klättrade 1984 on-sight upp sydsidan av Roc Noir och traverserade hela vägen upp till toppen av Annapurna I och returnerade förbi Roc Noir och Glacièr Dôme vidare till Annapurna III, från vilken de on-sight klättrade ner *The dutch Rib* – på så vis fullbordade de 1981 års målsättning.

På den svenska expeditionen var Sherpaerna Mingma, Sarkey och Chewang med upp till läger 5. Lasse Back, Lennart Ohlin, Åke Back och Ebbe Wahlund nådde också toppen av Glacier Dome.

Annapurnaexpeditionen 1981 bestod av: Kandjii Sherpa, Mingma Sherpa, Pemba Sherpa, Anders Torbjörnsson (Göteborgs K K), Passang Sherpa, Lennart Ohlin (Göteborgs KK), Pinjo Sherpa, Tommy Sandberg (Dalarnas klätterklubb), Åke Back, Sten Göran Lindblad, Kenneth Westman (Östersund K k), Ebbe Wahlund, Lars Back, Chewang Sherpa, Lars Cronlund (Stockholms K K), Francois Germain, Sarkey Tsering Sherpa.

Expeditionsrapport: [Annapurna – den långa vägen](#) (Glacier Dome se sid 64)

Källa: Bergsport december 1980, sid 33 och 39, BS #107, september 2000, sid 40, Bergsport mars 1982, sid 26-27 Recension: expeditionen *Annapurna den långa vägen*.
[Bergsport #125, mars 2005, sid 35](#). Se även Bergsport december 1981, sid 26-29 *Debatt "Vad hände på Annapurna"* Ebbe Wahlund bemöter Bengt Sörvik.

Med intention att göra nytur på Shivling (6645m) 1988

Kenneth Westman, Micke Sundberg, Micke Eriksson, Mats Almlöf och Bogi Palfay åkte iväg. Troligen en av de samtidigt tekniskt mest kompetenta grupperna, som satt höga mål.

Källa: BS juni 1988 Klubbrutan, sid 38 Östersunds Klätterklubb, samtal med Kenneth Westman m.fl. [Bergsport #125, mars 2005, sid 35](#).

En liten variant på Flatiron Ridge gjordes i samband med första alpina bestigningen på dåtidens Pioneer Ridge / nordtoppen 5 935m av Denali / Mt McKinley, 1988

Carl Johan Lagne, Oskar Kihlberg och Mikael Reuterswärd

Källa: BS mars 1989 och BS #117 mars 2003-maj 2003, sid 30-34. [Bergsport #125, mars 2005, sid 35](#).

Nytursförsök nordväggen av Shani (5885 m) 1989

David Fält och Thomas Weber. Fält skadade tidigt en fot, vartefter Weber gjorde ett försök på västkammen upp till ca 5000 m.

Källa: enligt kännedom från Rafael Jensen och tidigare expeditionslistor gjorda av Magnus Nilsson och Per Calleberg. [Bergsport #125, mars 2005, sid 35](#).

Försök förstabestigning av Swargarohini I (6 252m) 1989

Birger Andrén och Jeff Marden besteg den 5 sep Swargarohini II. De bivackerade strax under toppen och försökte dagen efter traversera en kilometerlång kam bort till den

obestigna toppen Swargarohini I, 6 252m. De vände dock eftersom de ansåg förhållandena vara för riskabla. Även Åke Nilsson samt indierna Mandip Singh Soin och Charu Sharma deltog i expeditionen.

Källa: BS december 1989 *Himalaya, Indien*. [Bergsport #125, mars 2005, sid 35](#).

Nytur Potosi, Bolivia (6 090 m)

Efter en bivack på 5 000 m klättrade Göran Kropp en nytur på Sydväggen, *Via Suecia*, D+ 650m 65° is + kort treapassage. Nedstigning via normalvägen.

Källa: BS december 1989 *Sydamerika*. [Bergsport #125, mars 2005, sid 35](#).

Variant Mustagh Tower (7 273 m) 1990

En variant som i likhet med originalrutan 1956 var exponerat för ras fanns av Göran Kropp och användas av expeditionen vid samtliga färder mellan C1 och C2.

Källa: Bergsport nr 4 1990 och Rafael Jensen. [Bergsport #125, mars 2005, sid 35](#).

En tidig eller första vinterbestigning i alpin stil Ama Dablam (6856m) ?

Magnar Osnes, Pär Malmsten och Mikael Sundberg nådde toppen. En av Torbjørn Enevold, Jan Westby och Anders Bergwall sjuk, och de tre avbröt därför sitt toppförsök och kom med gemensamma krafter ner.

Källa: Rafael Jensen samtal med Micke, Pär och Anders.

Variant ovan Hornbeins couloir Mt Everest 1991

Svenska Mt Everest expeditionen hade några fasta rep ovan C5, men gjorde med ”ground perspektiv” och radiostöd en variant i övre delen av Nordväggen – *The Lindblad step* - när Lasse Cronlund med syrgas gick till toppen. Två sherpas bar för Cronlund en full flaska syrgas, som han fick på ca 8 500 m, varefter sherpas gick ner.

Källa: Bergsport december 1990, juni 1991 och oktober 1991 samt boken *Everest den hårda vägen* [Bergsport #125, mars 2005, sid 35](#). 1963 klättrade amerikaner och sherpas utan fasta rep från C4 på Västryggen, ca 7 900 moh upp till C5, som etablerades på ca 8 350 moh. Därifrån – utan fasta rep - gick Hornbein och Willy Onsoeld on-sight av egen kraft till toppen. Källa: Everest: The West Ridge av Tom Hornbein

Förstabestigningsförsök Hunza Peak (6270m) 1991

Åtta Ostkustklättrare försöker bestiga Shani 5885 m och det då obestigna Hunza Peak, ca 6270 m. De lyckades nå topparna av Bubli Motin och Snow Dome, båda över 5200 m. En lyckad expedition.

Källa: BS juni 1992 , sid 22 - 24 *Snabbt och lätt i Himalaya* av David Fält och Christian Lockowandt. [Bergsport #125, mars 2005, sid 35.](#)

Förstabestigning av Swargarohini I (6252 m)

Förstabestigningen (av de översta 20 meterna) och därmed den första svenska förstabestigning i Himalaya. På toppen var Birger Andrén, Ingela och Åke Nilsson.

Källa: BS Oktober 1993, sid 36-37 *Notiser* och BS december 1993, sid 40-42 *Stigen upp till Himlen* av Patrik Leje och BS mars 2000, sid 14 - 16 *Ingela* (Porträtt på Ingela Nilsson) av Jenny Förander. [Bergsport #125 mars 2005, sid 35](#)

Östra Grönland, Kronprins Fredrik Bjerge, 200 km NNV om Kulusuk/Angmagssalik

Förstabestigningar av Svensknunatak (3120 m) via S-kammen, Blåsut (2905m) via NV-sidan, Platåberget (3210 m) via SV-kammen och Trillingtoppen (2910 m) via N-kammen. Peter Fredman, Louise Malmgren, Mårten Källström, Nils Mörck, Björn Wolgast och Peter Ask.

Källa: BS #88 december 1995, sid 11. [Bergsport #125 mars 2005, sid 35](#)

Nytursförsök Broad Peak SSE-ridge 1994

Nicolas Gafgo, Mats Holmgren, Göran Kropp och Andrew Lock. Mats och Andrew ledde några tuffa replängder upp till ca 6400 m. Kurtyka och Kuckuzka nådde ca samma höjd 1984.

Källa: BS #83 oktober 1994, sid 25, BS #107 september 2000, sid 40, High 183. [Bergsport #125 mars 2005, sid 35.](#)

Nytursförsök Mount Asgaard NV-sida / Baffin Island 1995

Magnus Nilsson och Rafael Jensen. Nilssons idé. Mike Amlert och Per Nordanberg bar 20 kg fram till Summit Lake för Nilson och Jensen. Stort sett 400 m instegsklättring upp till Charlie Porters insteg (1979), därefter en travers ca 150 m väst, varifrån ca 50 m klättring (grad 5 till 6, A1-A2+) uppåt åstadkoms.

Källa: Bergsport #89 mars 1996 och Rafael Jensen. [Bergsport #125, mars 2005, sid 36.](#)

Variant till Khumbuisfallet på Mt. Everest 1996

Under delar av sydvästväggen traverserade Göran Kropp repsolo runt isfallet två gånger upp till läger 1, därifrån ner via stegarna i Khumbuisfallet.

Källa: 8000+, video mm, [Bergsport #125, sid 36](#)

Nytursförsök på Lobsang Spire 1996

I sällskap med 1 engelsman och tre amerikaner gjorde Christer Jansson och Marco Kupiainen nytursförsök på Lobsang Spire, Pakistan.

Källa: Bergsport 91 oktober 1996 *Notiser*, sid 10-11. [Bergsport #125, mars 2005, sid 36](#).

Försök till första off-season bestigning av Nanga Parbat, 1996

Victor Saunders och Rafael Jensen försökte sig på Nanga Parbats lättaste led, "Kinschofferleden" på Diamir Face. De nådde ca 5600 m 14/12 1996. En polsk expedition anlände efter årsskiftet 96/97 och nådde i februari ca 7800 m. Ett riktigt vinterförsök.

Källa: BS #91 oktober 1996, BS 94 juni 1997, BS #107 september 2000, sid 40. [Bergsport #125 mars 2005, sid 36](#).

Förstabestigning av Snow Leopard Peak (ca 6000m), Pamir 1997

Björn Andersson deltar i Muzkol-dalen i förstabestigningen av "Snow Leopard Peak", ca. 6000 m. Trevlig artikel, dock inte solklar med hänsyn till mål.

Källa: Bergsport mars 1998 # 97 S 8 - 10 **Pamir Party** av Björn Andersson. [Bergsport #125 mars 2005, sid 36](#).

Nytur på Huascarán Sur 6768m 1998

Klättrare: Tomas Bergemalm, Christian Edelstam, Jamie Valdivia, Jonathan Edwards

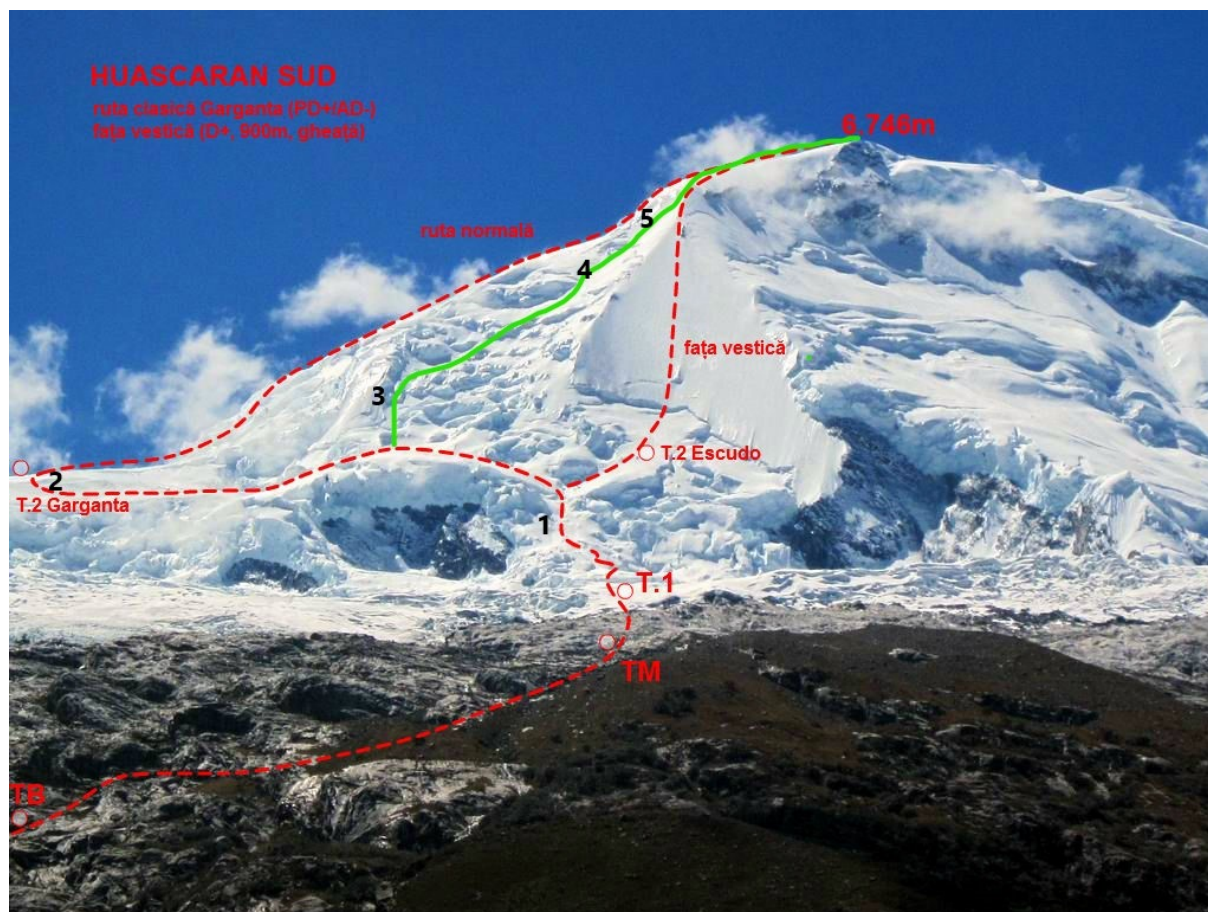
Namn på led: Swedish-Australian Route

När: Juli 1998

Grad: D, AI 60°, ca 700m tills den sammanstrålar med The Shield/Escudo och senare normalvägen

Beskrivning: Grundplanen var att klättra The Shield/Escudo om den såg bra ut. Vi fann ingen säker tältplats nära insteget så vi fortsatte till översta lägret på normalvägen. Start runt kl 02. Vi bestämde att inte traversera tillbaka hela vägen till The Shield utan valde att vika av mellan normalvägen och The Shield. Inledningen var relativt brant (upp mot 60-65 grader) och klättrades som replängder. Terrängen flackade så småningom ut en aning och vi övergick till löpande klättring med isskruvssäkringar och till sist brant promenad, men inknutna, pga glaciärsprickor. Ovanför The Shield följde vi skuldran ut mot

normalvägen som följdes de sista hundratalen höjdmeter till toppen. Vi följde normalvägen ner. Total tid för toppdagen ca 18 timmar.

Nytur på Tsavagattaq / "Harpunspissen", Grönland 1999

Micael Sundberg, Patrik Fransson, Bengt Nilsfors och Odd-Roar Wik samt frilansfotograf Fredrik Herrlander. Turen gick via syd-östpelaren med några få repor på sydväggen, på toppväggen 22 replängder i grad 3+ till 6+/7-, istället därtill var knapp 20 repor UIAA grad II till V.

[Topografi på nyturen på Tsavafattaq.](#)

[Här kan ni se en video från gruppens resa till Grönland.](#)

[Artikel om expeditionen från norska Ute \(#4 2003\)](#)

Källa: BS 104 december 1999 s 16-19, rapport och samtal [Bergsport #125, mars 2005, sid 36](#).

Nytursförsök i Pamir 1999

Ulf Karlsson gick tragiskt bort under nerstigning från avbrutit toppförsök i Pamir.

Källa: BS september 1999 - nr. 10 S. 4 "Minnesord". [Bergsport #125, mars 2005, sid 36](#).

Nytursförsök Sydvästkammen på Broad Peak 2000

Utmärkt försök av Jens Victor Palm, Roger Reinhold, Carl Lundberg, Christian Edelstam, Magnus Andersson, Tomas Lagerfelt, Mike Wright, LO Kapten Bhatti, Riaz (kok) och Didar (Kökspojke)

Källa: BS #106 juni 2000, sid 4 och sid 11, BS #107 september 2000, sid 36 – 39
Sydvästkammen på Broad Peak berättar utmärkt om besvären vid "ett svenskt nytursförsök på ett 8000-metersberg", "High" #183, febr 1998, sid 22-23. (OBS, här kallas väderstrecket för "SSE"), "High" #185 sid 27-28. [Bergsport #125, mars 2005, sid 36](#).

Med intention friklättra den artificiella leden *Impossible Star* på Bhagirathi III (6454m)

Petter From och Henk Kuiper (Huub) nådde upp till insteget. Vädret blev besvärligt. Svensk Himalayaklättring kan ta skutt framåt med sådana kapaciteter.

Källa: Bergsport #108 december 2000, sid 26-28, ansökan om expeditionsbidrag samt rapport. [Bergsport #125, sid 36.](#)

Förstabestigning 2001 av Nevado Jacha Huaracha, ca 5500 m, Apolobamba och två obestigna toppar i närheten, cirka 5400 meter höga och med max 35 graders lutning

Olof Dallner och Michael Wählin

Källa: BS #113 mars-maj 2002, sid 6-10 *Apolobamba* Olof Dallner och Michael Wählin (BS #125 sid 36)

Variant (lång!) av *French Direct*, Alpamayo, Peru

Efter första replängden av *French Direct* tvingade farlig is replaget åt höger till smal couloir. Överhängande snö, tunnelgrävande. Ej rekommendabelt. Sträng bedömer snöförhållande som alltmer farliga i Peru.

Källa: Fredrik Sträng har muntligt/via telefon rapporterat ovan till Rafael Jensen. Se de fina bilderna BS #115 september-november 2002, sid 24-28 *Alpamayo* Fredrik Sträng, [Bergsport #125 mars 2005, sid 36.](#)

Nytur ”Qivitoq” på Grönland 2002

Mårten Blixt, Björn Andreas Krane och Erik Massih

Källa: BS #116 december 2002 – Feb- 2003, sid 16-19 *Nytur på Grönland Qivitoq* Intervju med Erik Massih. High Mountain Sports: I nr 250 sid 57 presenteras Mårten Blixt, Erik Massih och Björn Andreas Kranes förstabestigning av Qivitoq (Nordostpelaren) på det mest prominenta tornet i Tininnertuup Quaqqat Group. Goda bilder och historik. [Bergsport #125 mars 2005, sid 36.](#)

Förstabestigningar av Cerro Kuchu Este (4975 m) och Cerro Kuchu (4980 m), Apolobamba

Pernilla Karlsson och Michael Gullvert gjorde 2003 förstabestigningar av Cerro Kuchu Este (4975 m) och Cerro Kuchu (4980 m), Apolobamba / Bolivia

Källa: BS #122 juni 2004, sid 24-27 *Bland oklättrade berg i Bolivia* Michael Gullvert och expeditonsrapport ([Bergsport #125 mars 2005, sid 36](#))

Trolig förstabestigning av Juacha Huaracha Oeste (ca 5200 m) och även försök på en ca 5300 m hög topp i närheten

2004 tog sig åter Pernilla Karlsson och Michael Gullvert till Apolobamba, i sällskap med Janna Dejmek och Peter Sand. Janna och Peter gjorde trolig förstabestigning via Västkammen, mixad grad 4

Källa: [Bergsport #125 mars 2015, sid 44-46 och sid 36](#).

Nytur Pisco Este, Huandoy Group, 2004

Ur Climb #16 juni 2006, Mountain Info, sid 72: "Huandoy Group, Pisco Este: In June 2004, Adam Kovacs from Sweden soloed a new route on the South Face of Pisco Este (5,760m: not to be confused with the more southerly and hugely popular 5,752 Pisco Oeste). The only previous recorded route on this c350m-high facet of this mountain climbs the prominent South East spur (Derek Howard/Nick Kekus, 1980: TD: the pair had poor weather on the ascent, which was a bit more rocky than portrayed in this picture (s 74) and reversed the route from the summit) Kovacs climbed a gully system up the steeper, fluted face to the left. The final 100m provided the crux, with mixed difficulties up to M5 on relatively solid rock followed by a few short sections of 90° through a serac barrier. Kovacs arrived on the summit ridge 10m below and to the left of the highest point. The top looked overhanging and unstable, so he left it well alone and descended the short North Face to a high glacial shelf. After traversing west to the col between Pisco Este and Oeste, he made eight rappels down the South Face to regain the glacier and eventually his starting point. Although the new route is a natural funnel for anything falling from the summit area, nothing came down during the climb."

CLIMB #25, mars 2007, Mountain Info s 67-76 – många av nyturerna som görs på expeditonsberg blir med linjerna på bilderna ett komplement till andra turer på samma berg. Resultatet är som en tidig klätterförare från klassiska klippor i Sverige. Svenska namn har med E Massih's hjälp kommit med, även *Alle vil til himmelen, men ingen vil dö*. Rapakivi Road (Martin Jacobsson/Ola Knutsson) och Qivitoq (Mårten Blixt/Erik Massih/Björn Andreas Krane) finns med i bildtexten till Tininnertuup gruppen sid 67.

Nytur på Grönland 2004 långt inne i Tasermtutfjorden

Martin Jakobsson och Ola Knutsson

Källa: [Bergsport #124 december 2004, sid 11-15](#) *Grönland långt inne i Tasermtutfjorden*
Martin Jakobsson och Ola Knutsson, [Bergsport #125 mars 2005, sid 44-46 och sid 36](#).

International stilförbättring på *Moby Dick* 2004

Marco Kuppianen och Erik Massih gjorde ett On-Sight-försök av Moby Dick 7c+(Glovacs-Albert), där Massih ledde samtliga 17 övre repl och onsightade alla replängder inklusive första 7c+ replängden (repa 17), förutom replängd 26 och 31. Tidigare "fribestigningar" klättrades med fasta rep vid olika tillfällen där teamet returnerade till marken för vila och kraftsamling. Läs mer om stil vid *War and Poetry* 2009.

Nyturer i Schweizerland, Grönland 2006

Anna Backlund och Krister Jonsson klättrade i Schweizerland, med utgång från *16:e septemberglaciären*, ett helikopterlyft hade tagit dem in:

1. *Cakewalk*, Tupilaks sydvägg, 18 replängder, 6+,
2. *Rävtanna*, sydkanten på fristående pelare mellan Rödeberg och Red Wall, löpande klättring följt av 7 replängders klättring, 7-.
3. *Via Nossnoj, sydväggen på "Duck Wall"*, 9 replängder, 7.
4. *Unknown expectations*, sydostväggen på "Whiskey Pillar", dvs pelaren syd om Rödeberg, 19 replängder, 7+/8-/A2.

Även *Sirius*, västryggen på Pt 1720, som ev. var klättrad tidigare.

Källa: [Bergsport #135 september 2007, sid 10-14](#).

Alpina kommittén noterar att Backlund och Jonsson inspirerats och informerats bl.a. av klättrarna Stefan Glowacz, Kurt Albert, Al Powell och schweiziska replag som klättrat på Tupilak 1997-2004.

Förstabestigning av Konung Oskars Fjäll (6 305 m), Tibet 2007

Nadine Saulnier och Janne Corax gör förstabestigningen av Konung Oskars Fjäll (6 305m), Tibet, i en ovanlig självständig expedition

Källa: [utsidan.se, Bergsport #148 december 2010, sid 19](#).

Nytursförsök på Cat's Ear Spire, Karakorum, Pakistan, 2007

Hanna Melin och Martin Jakobsson klättrade 15 tidigare oklättrade repor till ca 100 m under toppen på ett av Cat Ear Spires öron, en linje att fullföra i framtiden.

Källa: BS #136, sid 8.

Nytursförsök Gasherbrum III och Gasherbrum IV, 2009

Nytursförsök G IV östvägg. David Fält nådde 6 950 m 21/6 och hans fyra internationella kamrater nådde 7 300m 14/7.

Källa: Alpina kommitténs arkiv.

Nytur Hjelmnbjergets östvägg, samt ett flertal nytursförsök, 2009

I juli 2009 var gruppen Calle Martins, Henrik Nilsson, Mattias Selldén och Martin (Johansson) Urby aktiva i Tininnertup-massivet.

10-11 juli klättrades fritt en ny variant, *Midnight children* på Tininnertuup III:s Östvägg för att ansluta till paret Grmovseks *Nalunaq*, 19-20 replängder, 6+/6B+. Alpin stil bortsett från 3 första reporna. Martin Urby och Henrik Nilsson

10 juli nytursförsök på nordväggen/Triangelväggen av Hermelnbjerget, 4 repl, 7-/6C, Calle Martins och Mattias Selldén

13-14 juli Calle Martins och Mattias Selldén repeterade Rapakivi road, 5.11/E3 5C, 25+ replängder

14 juli, nytursförsök på Hermelnbjergets nordvägg/Triangelväggen av Henrik Nilsson och Martin Urby, 9 repl, 6+/6C

18-21 juli, nytur på Hermelnbjergets östvägg, *The corner of Mount'n Fayette* av Calle Martins och Martin Urby, 15 repl, 7/6C+

18-20 juli, nytursförsök av på Hermelnbjergets västvägg av Henrik Nilsson och Mattias Selldén, 14 repl, 7-

Källa: Alpina kommitténs arkiv och [Bergsport #145 mars 2010, sid 14-21](#).

International Stilförbättring på *Life is Beautiful* 2009

Oscar Alexandersson och Erik Massih friklättrade leden i andra försöket från insteg till utsteg i ett svep, Cruxrepan har svårighetsgrad 5.13- eller 7c+. Den etablerades år 2000 med grad VI 5.9 A2+ av Suzuki och Yamaoka.

De klättrade ”från hylla till hylla”, varför standplatserna emellanåt kom annorlunda än när förstabestigarna klättrade artificiell. Alla repor friklättrades av första- och av andraman.

En stilförbättring på *War and Poetry* 2009 (?)

Notera att förstabestigningen skedde med ca 1km fasta rep längs hela leden och replängderna friklättrades inte i ett push, utan de friklättrades av olika personer under olika tillfällen mellan vila på backen. I Alpina Kommitténs ögon är inte det en fribestigning i ordets rätta bemärkelse. En "fribestigning (free ascent)" av en led bör vara att samtliga replängder klättras från backen och till topps i ett push utan fast rep ("kapsel stil"). Vid fribestigningar blir definition snävare. Leden *War and Poetry* gjordes av Bechtel-Bechtel-Lilygren-Mallamo-Model-Piana-Skinner (5.12c), och var en variation på leden *Geneva Diedre* (6b och A4, 1,000m, Dalphin-Piola-Probost-Wiestlibach, 1983)

Leden friklättrades on sight 2008 av Andrej Grmovšek, men inte fullt av Tanja.

Alexandersson och Massih friklättrade båda leden, efter att andraman vid tre tillfällen sänkts till no-hands-rest.

[Mer information om fribestigningen från American Alpine Club's hemsida.](#)

Källa: [Bergsport #143 September 2009 s 15-17 och E Massih](#)

Förstabestigning av namnlös topp ca 5400 m, samt nytursförsök på Tahu, Pakistan, 2011

Källa: E-post från Magnus Ericsson 2011-09-24 08:25: ”Martin och jag lyckades inte toppa ut Tahu Denna gång men har i övrigt haft en väldigt bra tur. Kortfattat hade vi bra väder i början och gjorde ett försök en vecka efter att vi ankommit BC men höjden tog ut sin rätt och vi orkade bara till 5500 m. (BC hamnade dessutom på grund av bärarkrångel 15km från berget) Nästa försök efter en lång tid av snö slutade på ca 5800 m. Det var väldigt kallt för klippklättring.

Sista veckan gjorde vi en förstabestigning av en namnlös topp på ca 5400 m via nordsidan. 5-600 meter med tre replängder runt M5-6 och resten 65 grader i 19 timmar push från ett nytt ABC. Lite plåster på såren.”

Nytur på Dhungri II (ca 6 150 m), Förestabestigning av Point 5980 (5 980 m), Nytur på Chomokangar (7 048 m), samt bestigning av Peak 6097 (6 097 m), 2011

Källa: E-post från Olov Isaksson 18 nov 2011. Artikel i [Bergsport #154 juni 2012 sid 14 -20](#).

Olov Isaksson och Magnus Karstengren klättrade post-monsunen 2011 i området Nyenchen Tanghla-kedjan, Tibet, följande berg/turer:

1. Dhungri II: ca 6 150m - sydvästkam. 350m egentlig klättring AI 3, M3, X. Nytur
2. Point 5980: ca 5 980m. 700m M3. Förestabestigning av punkt mellan 6 000 meterstoppar
3. Chomokangar/Chomo Gantze: 7 050m. Sydvästväggen, 1300m AI4, M4/5. Nytur
4. Peak 6097: 6 097m. PD. Var en repetition (angavs 2011 som förestabestigning).

2012

Anna Backlund och Krister Jonsson besökte Aksu och kringliggande klippväggar i Kirgizistan, i perioden 9 augusti till 1 september. Resans huvudmål var att repetera den 800 m höga och 24 repor långa *Perestroika Crack*, med fransk grad 7b.

På nedre delen av Peak Slesova (or Russian Tower), 4220m, till vänster om leden *Magic Montain*, klättrade de nyturen *Lazy Lizard*, 6b, 14 replängder. Med fin sprick- och slabbklättring och några runouts. Inga bultar placerades och endast en av standplatsbultarna på *Magic Montain route* användes (på replängd 4). De toppade ut vid repa 5 på *Perestroika crack* och firade ner dennas firningspunkter.

När resans mål att klättra *Perestroika Crack* var uppfyllt, klättrade de en lång ihållande linje som fick namnet Magic Line inklusive "black Magic Corner", en del av den 12 replängder långa leden. För nerstigning fixades ekonomi/en-firningspunkter på pitonger och kilar, på gedigen erfarenhet och emellanåt en back-up.

På centrala pelaren av Peak 3850 klättrades en kortare nytur om 5 replängder, *Leaning Flower Tower*, grad 7b (börjar ovanför och till vänster om leden *Petit Tour Russe*). Ekonomiankare för firning.

[Läs mer om Anna Backlunds och Krister Jonssons resa på Kristers blogg.](#)
[Artikel om resan från Supertopo.](#)

Förstabestigning av *Little Xuebanding (Snowy treasure Peak)*, 5 443 meter, 2012

Linda Eketoft ger i [Bergsport #156 december 2012, s 30-31](#), läsarna möjlighet följa med på turen. Från ABC på ca 3 800 m gick man till toppen i ett svep.

Moran, Otto Jens och Saunders är guider som emellanåt ordnar resor till obestigna berg.

2014

Pierre Olsson tillsammans med spanjorerna José Fernandez och Carlos Suarez åstadkom en stilförbättring, när de klättrade *Jugoslavien Route (heter numer Slovenian route)* på Nameless Tower, (6 286 meter) i alpin stil på tre dagar, med svårigheter friklättrat upp till 7a+ och några aidpassager som var svårare eller isiga.

[Bergsport #163 september 2014](#) och [Bergsport.se](#).

Eugeny Bashkirtsev and Denis Veretenin klättrade leden i alpin stil på en och halv dag i 2013. Vi vet inte om det var första klättringen av leden i alpin stil. Olika slovenska team klättrade leden i 2006, bl.a. fritt på kort tid, men det är dock oklart om det var i alpin stil.

2016

Tibet, Transhimalaya, västra Nyenchen Tanglha

Domen Kastelic, Olov Isaksson och Marcus Palm klättrade on-sight i alpin stil förstabestigningen av *Jang Tsang Go*, 6300 meter, via isrännor och nordöstra kammen [Bergsport #172 december 2016, sid 42 – 47](#).

[Video om Katelic, Isaksson och Palm's expeditionen i Tibet.](#)

Indien, Miyar Valley

Anette Kinde och Charlie French klättrade i andra försöket det obestigna berget *Shailaputri* / Bergets dotter, ca 6025 meter via sydvästra vägen.

Första försöket gjordes on-sight i alpin stil, inledningsvis tillsammans med förbindelseofficieren Gajjo, men fick avbrytas när dåligt väder var i antågande.

[Bergsport #172 december 2016, sid 6 – 9](#).

2017

Ted Ekberg, Kasper Kotake och Markus Andersson spenderade under sommaren 2017 tre veckor vid nordvästra änden av Sermilgiaqfjorden. Från ett basläger ovanför fjorden gjordes flera turer i fjällmassiven mellan Kaaraleglaciären och Knud Rasmussens glaciär.

Nedstående turer är vad vi känner till förstabestigningar i området. Koordinater från Google earth.

- Namnlös topp ca. 1100 m.ö.h. Nordvästryggen, 800 meter grad 2-3. 21 juli 2017. Lat: 66° 5'7.97"N Long: 36°29'9.61"V
- Namnlös topp ca. 1850 m.ö.h. Rygg från S, sedan snöränna från Ö. 1600 höjdmeter från BC, 400 meter teknisk terräng grad 4-5 snö 45 grader. 24 juli 2017. Lat: 66° 8'9.16"N Long: 36°38'30.11"V
- Västväggen på namnlös topp 1569 m.ö.h på karta. Ryggtravers från S till insteg under V-väggen. Flera replängder grad 4-5 på ryggen. Västväggen 5 repl. Grad 6. 27-28 juli 2017. Lat: 66° 8'11.89"N Long: 36°32'55.38"V
- Klippelare intill Kaareleglaciären. 700 meter teknisk klättring upp till grad 6-. 27 juli 2017 Lat: 66° 6'50.05"N Long: 36°38'48.19"V

Läs hela berättelsen i [Bergsport dec 2017](#)

Patagonien december 2017 – januari 2018

Området med Avellano Towers i Patagonien besöktes av Freja Shannon, Michelle O'Loughlin och Sasha Doyle. Målsättningen var att klättra en ny linje upp sydväggen av Avenali, som dock gav intryck vara löst.

En nytur klättrades på sydväggen av Tandem/The Tooth med upp till E2 (ca svensk grad 7) och även en förstabestigning av en topp till i området lyckades kvinnorna göra.

Listan över svenska förstabestigningar, nyurer, försök därtill och stilförbättringar i alpin miljö är med all säkerhet inte komplett. Om du har mer information så tas den tacksamt emot av Rafael Jensen i Alpina kommittén. [Rafaels kontaktuppgifter finns på bergsport.se](#).